

SLOVENSKA MATICA

Natečaj za mlade

Slovenska matica že dve leti pripravlja in uspešno izvaja natečaj za dijake in študente za izvirno besedilo na izbrano temo. Dosedanji uspeh in pozitiven odziv mladih na raziskovalne izzive sta nas prepričala, da je vključevanje mlajše generacije kulturnikov in znanstvenikov, ki na svojo ustvarjalno pot šele stopajo, v dejavnost našega društva prava pot za nadaljnje delo. S posebnimi projekti, ki jih načrtujemo v letu 2023, bomo približevanje Matice mladim še dodatno okrepili.

Slovenska matica med tradicijo in modernostjo

Slovenska matica je bila na pobudo mariborskih rodoljubov ustanovljena 4. februarja 1864 s prostovoljnimi prispevki izobražencev, trgovcev in podjetnikov z namenom, da bi v slovenskem jeziku tiskala zahtevnejša dela z različnih področij, dvigovala raven izobraženosti in znanja ter ustvarjala slovensko izrazoslovje različnih strok. Njen rojstni dan je tako simbol vizionarskih začetkov jezikovnega, kulturnega in znanstvenega prebujenja na Slovenskem. Danes se prožno odziva na potrebe časa, hkrati pa že 159 let ostaja zvesta svojemu jedru in osnovnemu poslanstvu širjenja védenja in znanja. Kot druga najstarejša slovenska založba skrbi za izdajanje pomembnih knjig s področij leposlovja, humanistike in znanosti, kot naše najstarejše znanstveno in kulturno društvo pa prireja simpozije o najrazličnejših problemih slovenske kulture in družbe. Ponaša se z uglednimi člani z različnih področij ustvarjanja in raziskovanja, profesorji, doktorji in akademiki. Ima tudi Klub mladih, ki povezuje vedoželjne in razmišljujoče dijake in študente, katerim je namenjen tudi ta natečaj.

V letošnjem letu smo se odločili natečaj nadgraditi, tako da smo ga razpisali na dveh področjih, s katerima se ukvarja Slovenska matica:

1. Natečaj za najboljši filozofski esej v kategorijah dijakov in študentov na temo *Pot k Resnici in Dobremu* v soorganizaciji s Slovenskim filozofskim društvom: **PODALJŠAN ROK PRIJAVE DO 3. 5. 2023**
2. Natečaj za najboljše naravoslovno predavanje v kategorijah dijakov in študentov na temo *Narava in človek* v soorganizaciji s Prirodoslovnim društvom Slovenije: **ROK PRIJAVE DO 30. 6. 2023**

FILOZOFSKI NATEČAJ ZA DIJAKE IN ŠTUDENTE OB POČASTITVI USTANOVITVE SLOVENSKE MATICE V SOORGANIZACIJI S SLOVENSKIM FILOZOFSKIM DRUŠTVOM

Pot k Resnici in Dobremu

Ob prevladi tehničnega mišljenja, ki resnico danes povezuje predvsem z njeno uporabnostjo in ko se tudi v zgodovinopisju in družbenih analizah pojavlja »post-resnica«, se natečaj za filozofski esej 2023 vrača k filozofskim začetkom, in sicer k Sokratu. Za dijake se opira na Platonove spise o Sokratu, zbrane v izdaji Slovenske matice pod naslovom *Poslednji dnevi Sokrata*, v katerih je Resnica v temelju še povezana in pogojena z Dobrim. Ta zajema vse tri nivoje človekovega bivanja v svetu, to je misliti, govoriti in delovati Dobro. Tako Sokrat mladega človeka prebuja v njegovi želji, da bi iskal Dobro kot Resnico in se mu približal. In če je povezana z Dobrim oziroma je celo njegov odsev, ali ni potemtakem Resnica tudi etično obvezujoča, ne glede na čas in miselne »trende« dobe, ki jo živimo? Ali pa je preživetje človeka in človeštva možno tudi v prostoru in času, v katerem sta se Dobro in Resnica dokončno razšla?

Za študente, ki se že razgledujejo po širšem filozofskem obzorju, se vprašanje postavlja v kontekstu zaključka prevajanja Plotinovih *Zbranih del*, ki so v treh zvezkih izšli pri Slovenski matici. Postavlja se torej tudi v obratni smeri: ali je lahko Dobro etično obvezujoče, če ni tudi resnično? Da bi bilo absolutno obvezujoče, ne more biti zgolj plod človekove ustvarjalnosti, pa naj bo ta še tako velika. Človek ostaja vedno omejen tudi v svojem umu, umetniškem zanosu ali pesniškem navdihu. Kako bo segel tja, kjer še nikoli ni bil in kamor vsaj za časa svojega življenja ne bo vstopil? Bo morda zaznal sledi te Resnice in Dobrega tudi v sebi, v drugem, v naravi? Ali kako naj imenuje to neskončno Dobro, ki ga presega: je to Heideggerova čista bit,

Levinasovo Neskončno, Avguštinov Bog ali pa Plotinovo Eno? Kakšna bo pot človeškega uma in askeze, da bi to Dobro zaznal, mu prisluhnil in zaživel, kot mu svetuje, na primer Plotin? Ali pa se mora samo sprizniti z Neizrekljivim in skrivnostnim Dobrim, ki ga etično obvezuje, čeprav nikoli ne bo poznal njegovega imena in ga je za enkrat uspel le predpostavljati?

Pogoji sodelovanja

Na natečaju lahko sodelujete dijaki in študenti iz Slovenije in zamejstva z izvirnim besedilom na izbrano temo, ki je napisano v slovenskem jeziku v wordovi datoteki in obsega od 8.000 do 10.000 znakov s presledki.

ZARADI VELIKEGA POVPRASEVANJA PODALJŠUJEMO ROK ZA PRIJAVO NA FILOZOFSKI NATEČAJ!

Natisnjene prispevke pošljite do **3. maja 2023** na naslov Slovenska matica, Kongresni trg 8, 1000 Ljubljana s pripisom »Za filozofski natečaj«. Besedila naj bodo označena s šifro, v ločeni kuverti pa priložite izpolnjen [prijavni obrazec](#).

Komisija in rezultati

Komisijo, ki bo ocenjevala prispela besedila, bo vodil član Upravnega odbora Slovenske matice prof. dr. Edvard Kovač. Obvestilo o rezultatih natečaja bo objavljeno na spletni strani in družbenih omrežjih Slovenske matice.

Kontakt

Slovenska matica
Kongresni trg 8
1000 Ljubljana
Slovenija

Slovensko filozofsko društvo
Aškerčeva cesta 2
1000 Ljubljana
Slovenija

NARAVOSLOVNI NATEČAJ ZA DIJAKE IN ŠTUDENTE OB POČASTITVI USTANOVITVE SLOVENSKE MATICE V SOORGANIZACIJI S PRIRODOSLOVNIM DRUŠTVOM SLOVENIJE

Narava in človek

Slovenija je bogato obdarjena z naravnimi danostmi. Široke ravnice s travnatimi polji, obsežni gozdovi, visoke gore, prelepe in ponekod še bistre reke, širno morje. Povsod je polno življenja; od metuljev, kobilic na travnikih do rib v rekah in morju ter velikih zveri v gozdovih. Vse leži na kamninski podlagi, ki ponekod pogleda na površje in v kateri lahko najdemo sledove nekdanjega življenja. Opazujemo premike in posedanja velikih skalnih gmot. V jasnih nočeh se zazremo v zvezdno nebo, s svojo domišljijo zaplavamo v neskončno veselje, ki nam je po zaslugi najnovejše tehnologije vse bliže.

V idilično podobo nekdanj neokrnjene narave je posegel človek s svojo dejavnostjo, ki pogosto brezobzirno uničuje življenjsko okolje in ga spreminja v nenaseljivo puščavo.

Vse to so vsebine, dragi dijaki in študenti, ki jih boste zajeli v svojih pogledih na naravo in odnos človeka do nje.

Vabimo vas, da navdih za pisanje poiščete tudi v naravoslovnih knjigah Slovenske matice, ki izhajajo v naši zbirki Slovenske pokrajine (*Ljubljansko barje*, *Vipavska dolina*, *Slovenska Istra I* in *II*), pa tudi v drugih monografijah, kot so Herman Potočnik Noordung: *Problem vožnje po vesolju*, Janez Strnad: *Zgodbe iz fizike*, Lavo Čermelj: *Materija in energija*, Marija Stanonik: *Čebela na cvetu in v svetu*, Marko Munih (ur.): *Robotika*, Tadej Bajd in Ivan Bratko: *Robotika in umetna inteligenca*.

Pogoji sodelovanja

Na natečaju lahko sodelujete dijaki in študenti iz Slovenije in zamejstva z izvirnim predavanjem na izbrano temo, ki je napisano v slovenskem jeziku v wordovi datoteki in obsega od 8.000 do 10.000 znakov s presledki, besedilu pa priložite tudi osnutek predstavitve v PPT (8 do 12 drsnic).

Natisnjene prispevke pošljite do **30. junija 2023** na naslov Slovenska matica, Kongresni trg 8,

1000 Ljubljana s pripisom »Za naravoslovni natečaj«. Besedila naj bodo označena s šifro, v ločeni kuverti pa priložite izpolnjen [prijavni obrazec](#).

Komisija in rezultati

Komisijo, ki bo ocenjevala prispelo gradivo, bo vodil prof. dr. Jernej Pavšič, vodja Naravoslovno-tehniškega odseka pri Slovenski matici, člana komisije pa bosta prof. dr. Zvezdan Pirtošek in akad. prof. dr. Matija Gogala. Obvestilo o rezultatih natečaja bo objavljeno na spletni strani in družbenih omrežjih Slovenske matice.

Kontakt

Slovenska matica
Kongresni trg 8
1000 Ljubljana
Slovenija
urednistvo@slovenska-matica.si
www.slovenska-matica.si

Prirodoslovno društvo Slovenije
Poljanska cesta 6
1000 Ljubljana
Slovenija
prirodoslovno.drustvo@gmail.com
<https://www.proteus.si/>

Nagrade

Nagrade za prva tri mesta bodo podeljene v dveh kategorijah (dijaki in študenti):

1. mesto: nagrajena pisca bosta poleg denarne nagrade prejela paket petih knjig Slovenske matice in plaketo nagrade za 1. mesto, nagrajeni besedili pa bosta objavljeni v Glasniku Slovenske matice in na spletni strani Slovenske matice.

2. mesto: nagrajena pisca bosta prejela plaketo priznanja za 2. mesto, nagrajeni besedili pa bosta objavljeni v Glasniku Slovenske matice in na spletni strani Slovenske matice.
3. mesto: nagrajena pisca bosta prejela plaketo posebne omembe.

Vsi sodelujoči avtorji bodo sprejeti v Klub mladih Slovenske matice, s tem pa deležni 40-odstotnega popusta pri nakupu Matičinih knjig.

Podelitev nagrad

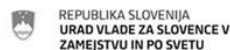
Nagrade za filozofski natečaj bodo slovesno podeljene junija na enem izmed dogodkov v okviru projekta Matice pod zvezdami, ki ga vodi Slovenska matica.

Jeseni bo v okviru Naravoslovnega dne mladih na Slovenski matici razglasitev nagrajencev naravoslovnega natečaja, ki bodo nato imeli to čast, da bodo nastopili kot predavatelji v dvorani Slovenske matice.

VABLJENI K SODELOVANJU!

Dogodek podpira Krka, d.d.

V skladu s 73. členom ZVOP-1 vas obveščamo:

»Posameznik lahko kadarkoli pisno ali na drug dogovorjen način zahteva, da upravljalec osebnih podatkov trajno ali začasno preneha uporabljati njegove osebne podatke za namen neposrednega trženja. Upravljalec osebnih podatkov je dolžan v 15 dneh ustrezno preprečiti uporabo osebnih podatkov za namen neposrednega trženja ter o tem pisno obvestiti posameznika, ki je to zahteval.«

Slovenska matica

Kongresni trg 8

1000 Ljubljana

Slovenija

www.slovenska-matica.si

tajnistvo@slovenska-matica.si

01 422 43 45

Copyright © 2020 Slovenska matica. Vse pravice pridržane.

V primeru, da ne želite več prejemati naših elektronskih obvestil,
nam pišite na naslov tajnistvo@slovenska-matica.si

This email was sent to urednistvo@slovenska-matica.si
[why did I get this?](#) [unsubscribe from this list](#) [update subscription preferences](#)

Slovenska matica · Kongresni trg 8 · Ljubljana 1000 · Slovenia